

AYDINLARIN DEMOKRASİ BİLDİRİSİ DİKTATÖR EVREN'İ KORKUTTU

1256 aydının başlattığı harekete katılmalar artıyor

DİKTATÖRLÜĞÜN SALDIRISINI GERİ PÜSKÜRTMEK İÇİN DAHA GENİŞ GÜÇLERİN KATILIMI ZORUNLUDUR

15 Mayıs 1984 günü 1256 aydının imzaladığı, demokratik hak ve özgürlükleri savunan ortak bir dilekçe Kenan Evren'e iletildi. Aralarında ülkemizin önde gelen yazarlarının, bilim ve kültür adamlarının, tiyatro, sinema ve müzik sanatçılarının, hukukçu ve düşünürlerinin bulunduğu 1256 aydın faşist rejimin yasalarında yazılı dilekçe verme hakkını kullanarak, Türkiye'de demokrasinin olmadığını dile getirdiler ve hemen demokrasiye geçilmesi gerektiğini vurguladılar. Aydınlarımız, cezavaherindeki insanlık dışı işkencelere karşı çıktılar, idam kararlarının uygulanmamasını ve ölüm cezasının kaldırılmasını, kapsamlı bir politik af çıkarılmasını istedikler. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki tüm yasakların kalkmasını, sendikaların, öteki meslek örgütlerinin, derneklerin özgürce çalışmasını, TRT ve üni-

versitelerin özerkliğe sahip olmasını, basın özgürlüğünün sağlanmasını savundular. Politikanın belirli zümrelerin, kişilerin ve kişilerin tekeline bırakılmasına karşı çıktılar, toplumun tümünün yönetime katılmasına için politik özgürlüklerin eksiksiz sağlanması gerektiğini savundular. Demokratik hak ve özgürlüklere, 1961 Anayasasının demokratik özünü sahip çıktılar. Sıkıyönetim yetkililerinin ülkemiz aydınlarının bu yöreli çıkışını kamuoyundan gizleme çabaları başarısız kaldı. Aydınların demokrasi bildirisini kamuoyunda büyük yankı uyandırdı. TKP, öteki sol partiler, SODEP Genel Başkanı E.İnönü bildiriye dile getirilen istemleri desteklediklerini açıkladılar.

Yasal haklarını kullanarak görüşlerini dile getiren yurtsever aydınların kamuoyunda geniş bir destek görmesi üzerine, sıkıyönetim

kendi yasalarını bile çiğneyerek dilekçeye imza atanlar hakkında, "12 Eylül öncesi ortama dönmek istemek" suçlamasıyla soruşturma açtı. Daha bir kaç gün önce faşist, terörist MİSK'in açılmasına ve serbestçe "çalışmasına" izin verentlerin, demokratik hak ve özgürlükleri savunan aydınlar yönelttiği bu suçlama, onların demokrasi düşmanlığını bir kere daha gözler önüne serdi. Ne ki, sıkıyönetimin

bu baskı ve tehditleri birkaç gün sonra 145 aydının daha bildirdiği desteklediklerini açıklamalarını önleyemedi.

Diktatör Evren 28 Mayıs günü bir konuşma yaparak aydınlar yanıt vermeyi denedi. Ama onların bildirdilerinde dile getirdikleri gerçekleri reddetmek olanaksız olduğu için, ilkel yalanlara başvurdu, aydınlar saldirdi, kaba antikomünist suçlamalar yöneltti. Aydınların demokrasi hareketini geriletmek, aydınlarla emekçilerin arasına kama sokmak, demokratik hareketinin daha da güçlenmesini önlemek için, sert tehditler savurdu. Evren'in örgütlü muhalefet hareketinin genişlemesi karşısında telaşa kapıldığı görüldü.

Aydınların girişimi diktatör Evren'i korkuttu. Çünkü şimdi halk, yurtseverliklerinden kuşku duymadığı, aydın ve insanlık görüşlerini yakından tanıdığı ve kendi çar-

Arkası 7. sayfada

TKP aydınların çıkışını destekliyor

Demokratik hak ve özgürlükleri savunan ve bu amaçla bir bildiri yayınlayan 1256 aydın hakkında sıkıyönetim soruşturma açtı. Bu soruşturma, Evren'in aydınları tehdit eden bir konuşma yapmasının hemen ardından açılmıştır. Aynı günlerde Türkiye Barış Komitesi'nin diktatörlüğe boyun eğmeyen Başkanı Mahmut Dikerdem hakkında da yeni bir dava açıldı. DİSK davası iki yeni idam istemiyle genişletildi. Öte yandan 12 Eylül'de çalışmaları durdurulmuş olan Faşist Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na Genel Kurmay Başkanlığı'nın direktifi ile yeniden çalışma izni verildi. Tüm bunlar demokrasiye geçildiği yolundaki tümüyle yalan ve demagojiye dayanan propagandayı kökten çürütüyor. Aynı zamanda tüm bunlar aydınların demokrasi bildirisine ile genişleyen demokrasi hareketinin diktatörlüğü korkuttuğunu gösteriyor. TKP, kendisinin dışında gerçekleşmiş olan aydınların bu yöreli davranışına büyük değer veriyor. Aralarında bilim adamlarının, tanınmış sanatçı ve yazarların bulunduğu 1256 aydın, açıkladıkları demokrasi bildirisine yasal hak-

larını kullanarak halkımızın, demokrasi özlemini dile getirmişlerdir. Türkiye Komünist Partisi aydınların bu çıkışını tüm gücüyle destekliyor.

Aralarında partimizin de bulunduğu altı partinin 7 Mayıs 1984'te yaptığı çağrıda da belirttiği gibi bugün onbinlerce siyasi tutuklunun sistemli işkence ve zulüm altında yokedilmesine göz yumulamaz. Politik tutuklularla dayanışma göstermek, faşist rejimin baskılarını protesto etmek, işkencelerle idamların son bulması için, politik tutukluların salıverilmesi için demokrasi güçlerine destek olmak ertelenmez bir görevdir.

Eğer en geniş güçler 1256 aydının çıkışı, benzer yollarla aktif desteklerse, sıkıyönetimin baskıları sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Türkiye Komünist Partisi tüm halkımızı, yurt içinde ve yurtdışında demokrasiden yana tüm yurttaşları, siyasi partileri, sendika ve meslek örgütlerini, basını, aydınların çağrısına katılmaya, demokrasi bildirisine güç katmaya çağırıyor.

24.5.1984

TKP MK
Sekreterliği

Örgütlü muhalefet yolunda

Ülkemizin önde gelen aydınlarının, halkın ve demokrasi güçlerinin sralarında geniş yankı bulan çıkışı, diktatör Evren'i küplere bindirdi. Evren Manisa ve ilçelerinde yaptığı konuşmalarda, "Türkiye'de demokrasi olmayacak" diye tepindi durdu. "İdam cezalarının uygulanması devam edecek", "Af çıkmayacak", "Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmayacak" dedi, bu istemleri savunanları bir kere daha tehdit etti. "Anayasayı deldirtmem" diye efelik tasladı.

Demokrasiye geçildiğini ya da geçilmekte olduğunu sananlar, rejimdeki eski MHP'lilerin de devreye sokulmasıyla ilerleyen faşist kurumlaşmaya gözlerini kapayanlar, Evren'in Manisa konuşmasından sonra umarız artık en küçük bir demokratik hakkın bile ancak en zorlu savaşın gözle alınmasıyla elde edilebileceğini görmüşlerdir.

Şunu da görmek gerekiyor ki, diktatörlük gerçekten güç durumdadır. "Anayasayı deldirtmem" diye bağırın Evren neye güveniyor? Üç buçuk yıldır işçilere, köylülere, memurlara, esnaflara, bilim ve kültür adamlarına, gençliğe ve Kürt halkına yapılanlar, azgınlaşan sömürü ve zorbalık, halkın içinde öylesine büyük bir nefret ve tepki oluşturdu ki, bunun diktatörlüğe karşı ulusal çapta bir direnişe dönüşmesini önlemeleri giderek olanaksızlaşıyor.

Açıktır ki, Evren ve suçortakları halkın artan tepkisi karşısında başları sıkıştığında özal ve çetesini bile silkip atmaya, halkı oyalamak için yeni yeni manevralara girişmeyi de deneyeceklerdir. Evren "Ekonomiden ben sorumlu değilim" derken, özal'ın ekonomik politikasının olası çöküşünün sorumluluğundan kendisini sıyrılmaya çalışıyordu. Ama, asıl, Amerikancı militarist generaller faşist diktatörlüğü sürdürmede, orduya sonuna kadar dayanabileceklerini umdukları için böylesine tehditler savurmaya göze alabiliyorlar.

Ne ki, orduyla halk arasındaki uçurum ülke tarihinde hiç böylesine derinleşmemişti. Ordunun başları hiçbir zaman orduyu aydınlarla bu ölçüde karşı karşıya getirmeye ce-

Arkası 6. sayfada

ARTAN SAVAŞ TEHLİKESİNE KARŞI

Ulusal, demokratik güçlerin diyaloğa girmeleri zorunludur

NATO dışişleri bakanlarının Washington toplantısı sona erdi. Toplantıda, Varşova Antlaşması Örgütü (VAO) üyelerinin NATO'ya iletildiği, karşılıklı olarak askersel güç kullanmama antlaşmasının yapılması, ilkönce nükleer silaha başvurmama yükümlülüğünün üstlenilmesi, askersel bütçelerin dondurulması ve azaltılması, kimyasal silah konumlandırılmaması, Avrupa'nın değişik bölgelerinde ve Balkanlar da atomuz bölgelerinin kurulması gibi tüm insanlığın geleceğini ilgilendiren somut önerilere yanıt verilmedi. Gerginliği azaltacak, tüm halkların iste-

mi olan barışın korunmasına temel olacak bu öneriler yerine, NATO'nun Basra Körfezi'ne nasıl askersel karışmada bulunabileceği konuşuldu.

İran-İrak savaşının tırmanması son NATO toplantısında öteden beri tüm NATO üyelerini bu bölgedeki askersel operasyonlarına katma çabasında Reagan yönetiminin elinde bir dayatma aracı oldu. Lübnan'da açığı yanan Reagan yönetimi, şimdi bir yandan sözümlüne geri plana çekilmiş görünüşü, Avrupalı NATO bağlaşıklarını, bu arada Türkiye'ye-

Arkası 7. sayfada

PARTİ YAŞAMI

Yığınların içinde, yığınların önünde

Ankara'dan Atılım'a yazan Allison Varol, şunları belirtiyor: "TKP'nin geçirdiğimiz kritik savaşım döneminden, bilinçli, bilgil ve deneyli tutumuyla sarsılmadan ve güven kazanarak çıkmış olması, TKP'nin çatısı altında toplanmak isteyenlerin sayısını her geçen gün artırmaktadır."

Aynı gelişmeye değinen Falk Demir ise, mektubunda şunu vurguluyor: "Bugün, TKP hareketine gözle görülecek yoğunlukta bir yönelim vardır. Bu, TKP hareketini güçlendirmektedir. Güçlü bir TKP, güçlü bir devrimci hareket demektir. Eğer bu güçlenme, niceliksel yönelim, partinin bölsevik niteliklerini güçlendiren bir ivmeye bütünlüştürülemezse, parti gücün düşer. Sımdı sorumluluklar daha da artmıştır."

Partinin öne koyduğu görevler sınıf savaşımının çetin koşulları, TKP'nin artan etkisi, yalnız genel olarak partinin değil, tek tek tüm

parti üyelerinin de sorumluluğunu artırıyor. Parti üyesi olabilmek büyük bir onurdur. Ama bu onuru korumak ve yüceltmek için her yoldaş sürekli bir çaba içinde olmak zorundadır.

Komünistlerin bu yoldaki çabası her zaman "yığınlarla birlikte, yığınların önünde" olmak hedefiyle bağlıdır.

Komünist yığınların içindedir, onlardan biridir. Partimizin üyeleri, yandaşları sömürülen ve baskı altında tutulan, hor görülen sınıfların sıralarından geliyor, onlarla aynı kaderi paylaşıyorlar. Her komünist yığınlarla birlikte olmak,

onlarla olan bağlarını, hergün daha da pekiştirmek için çalışmalıdır. Yığınlarla birlikte olmak ne demektir? Yığınların hiçbir şeyine yabancı olmamak demektir. Onların düşüncelerini, duygularını, önyargılarını ve davranış biçimlerini dikkate almaktır. Komünist, partiye girdikten sonra da, önceleri nasıl yaşıyorsa, öyle yaşamalıdır. Toplumdaki konumunu bozlamamak, tersine, toplumsal konumlarını daha çok insanla bağ kurmada kullanmak için koruma durumundadır.

Yığınların önünde olmak ne demektir? İstanbul'dan Kerime Dağ, şöyle yazıyor: "Her geçen gün daha güvenilir, daha sevilir, daha sayılır, özü-sözü bir insanlar olmak zorundayız." Evet, dürüst, özü-sözü bir insandır komünist. Aile yaşamında, toplum içindeki davranışlarında çevresinde örnek olarak gösterilir. Çevresinde ilişkilerinde yapıcı, birleştiricidir. Sınıfının çıkarlarını her şeyin üzerinde tutar, halk düşmanlarına karşı uzlaşmaz partisinin görüşlerinden, ülkülerinden ödün vermez. Her olanaktan yararlanarak, çevresindekilere, sürekli partisinin politikasını, polit-

tik gerçekleri açıklar. Yığınların günlük çıkarları için savaşımına yardımcı olur. Onları politik savaşımına katmak için çalışır. Onların kendi deneyleriyle, günlük savaşımın içinde politik gerçekleri görmelerine, sınıf bilincine ulaşmalarına öncülük eder. Bu savaşımarda en önde yer alır.

Partimizin MK Genel Sekreteri Kutlu Yoldaş, "Yığınların çıkarlarının sözcüsü" başlıklı yazısında şunu vurguluyor: "Komünistler en önde, savaşımın en sert gittiği yerde, en çok özerkinin gerektiği yerde ne kadar çok savaşım verirlere, tüm halkın güçlerini birleştirmesine o denli daha çok yardım etmiş olacaktırlar." (Yeni Çağ, Mart 1984, s.41)

Bu görevleri yerine getirebilmek için komünist istikrarlı, planlı ve sistemli çalışır. Günlük çalışmalarını planlar. Bu planlarda koyduğu hedeflere ulaşmaya çalışır.

Kuşkusuz, bu niteliklerin tümü, partiye ilk adım atıldığı an oluşmuş, kazanılmış değildir. Bu nitelikler, partinin yardımı ve yol göstericiliği altında ve parti içinde gelişir. Bu, ancak parti disiplinine sıkı sıkıya uymakla elde edilebilir. 5. Kongrede onaylanan "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri"nde, "disiplinin ölçütü, partinin yığınlarla bağlanmasının derecesidir" deniliyor. (Tez No. 197) Partinin yığın bağlarının pekiştirilmesinin taşıyıcısı, aracısı, yaşama geçiricisi parti üyeleridir. Partinin yığın bağlarını güçlendirecek olan üyelerinin gönüllü ve Arkası 7. sayfa

Komünist YARIŞMA

daha çok haber... daha çok yazı... parti basınına güçlendir...

Yurtdışından daha etkili katılım için

Yarışma için yalnız Türkiye'den değil, Atılım'ın okunduğu, TKP'nin Sesi'nin ulaştığı her yerden mektup geliyor. Bunlar arasında Libya, Suudi Arabistan, Lübnan gibi ülkelerden olanlar da var. Ama Türkiye dışından gönderilen mektupların ana yığını Dahi Avrupa'dan gelenler oluşturuyor. Bu anlaşılır bir şeydir, çünkü başta Federal Almanya olmak üzere, Batı Avrupa ülkelerinde alleleriyle birlikte iki milyona yakın Türkiyeli göçmen işçi yığını bulunmaktadır. Ve komünistler buralarda da, partinin öne koyduğu görevleri yerine getirmek için canla başla çalışıyorlar.

Batı Avrupa ülkelerinden gelen mektuplardan neler bekliyoruz; bu kez buna değineceğiz. Her şeyden önce, aynı Türkiye'den gelen mektuplardan olduğu gibi, buralardan da somut haber, somut

ilemin yankıları ayrı bir mektupla sonradan da gönderilebilir.

Yine, buralarda bulunan geniş Türkiyeli göçmen işçi yığınlarının ruh hali, beklentileri ve özellikleri, Türkiye'deki gelişmelerin onlar üzerinde yarattığı etkiler yazılacak konulardır. Komünistlerin göçmen işçiler içinde yaptıkları çalışmalar, bunlara ilişkin, parti yaşamına ilişkin deneyler; buna bağlı olarak buralarda ilişkide bulunulan diğer Türkiyeli sol güçlerin görüş ve tutumları, onlarla yürütülen iş ve eylem birlikleri, çıkarılacak dersler, aktarılması, duyurulması gereken gelişmeler yazılabilecek diğer konulardır. Tabii, eleştiri, öneri ve yanıtlanması gereken sorularda yazılmalı, iletilmelidir.

Arkası 7. sayfa

Planlı, sistemli çalışmaya başlıyoruz

●Hayrullah EGE

TKP 5. Kongresi, "daha güçlü TKP" hedefini koyarken, bunu gerçekleştirmenin yollarına da işaret etti. Parti Merkez Komitesi, yeni bir atılım için üzerine düşenleri, yüklediklerini daha şimdiden gerçekleştiriyor. Bu, kongrenin tüm partinin önüne koyduğu görevlerin yerine getirilmesi için, biz kadroların önüne paha biçilmez olanaklar açmıştır. Sımdı, "Daha güçlü TKP" için koşullar dünden çok daha elverişlidir. Ne ki, çalışmalarımız yeterli değildir. Parti MK'nin hazırladığı bu

önkoşulları daha da olgunlaştırmak, yurtiçi ve dışı her düzeydeki parti örgütünün önünde duran görevdir.

5. Kongre, Merkez Komitesi 1.-Plenumu ve kararları, "neyin yapılacağını" açık seçik koymuştur. Parti programını, tüzüğünü ve öteki belgeleri iyi öğrenmeliyiz. Sımdı bize düşen, kararları yaşama geçirmeyi kendi özelliğimizde nasıl ve kimlerle yapacağımızdır.

Sımdı biz MK kararları doğrultusunda tüm çalışma alanlarında önümüze somut çalışma programı koymalıyız. Günlük birlik çalışmanın içinden sıyrılmalıyız. Bu çalışma programları, bir yıllık olabileceği gibi, altı aylık, üç aylık bölümler halinde de olabilir. Böylesi bir çalışma programı bizleri günü birlik çalışmadan çekip çıkartacak, güçlerimizi yerinde, dağıtmadan en iyi şekilde değerlendirmenin yolunu açacaktır. Sağlıklı bir çalışma programı hazırlayabilmek için, öncelikle varolan güçlerimizi, gerçekçi bir temelde çok iyi değerlendirmeliyiz. Yine, bu noktaya nerelerden geçerek vardığımız ve potansiyellerimiz de bu değerlendirilmede yer almaktadır. Bütün bunları temel almayan bir çalışma programının ayağının yere basması beklenmemelidir.

Bu yaklaşımla bölgedeki bir Semt Komitesi'nin Sekreteri olan Yoldaş, semtteki çalışmaları gözden geçirdik. Yoldaş, semtteki ve bağlı fabrikalardaki

Arkası 6. sayfa

YANITLAR

Atılım'ın 1 Nisan sayısı elimde başka bir yerde 7 Nisan'da geçerken, bizim bölgemizde 18 Nisan'da geçti. Sorumlularına hatırlatmak isterim.

Başaran-Gelsenkirchen

Artık kararların hızla hayata geçirilebildiğini gösteren küçük bir örnek vereceğim. Eskiden aylık çıkan Atılım'ı yaklaşık ay sonunda alabiliyorduk. 15 günde bir yayına geçmesiyle birlikte, 15 Nisan sayısını, 16 Nisan'da, 1 Mayıs günü Atılım'ı 2 Mayıs'ta aldık.

T.B.-İsvç

Dağıtım ile ilgili bu tip uyarılar dağıtım sorumlusu yoldaşlar için büyük bir değer taşıyor. Türkiye'den gelen mektuplarda böylesi

bilgilerin verilmesinin güvenilir açısından yararlı olduğunu hatırlatalım.

Atılım'ı okumakta güçlük çekiyorum. Burada güçlük çekiyorum derken, yazıların çok ufak oluşunu kast ediyorum. Atılım, işçi sınıfının yol göstericisi olarak, bu eksikliğini gidermelidir.

Y.H.-Brüksel

Bu tür şikayetler haklıdır. En kısa sürede daha iri harfler, daha büyük boyutta basılmış bir Atılım'ın, aynı Federal Almanya'da olduğu gibi, tüm Batı Avrupa'da da dağıtımına sokulmasına çalışılıyor. Böylece belirli bir süre sonra Türkiye baskısında da, harfler eski büyüklükte olacaktır.

Washington ve işbirlikçileri Kıbrıs'tan elinizi çekin!

• Ahmet ALAN

BM Güvenlik Konseyi'nin son Kıbrıs kararı, Türkiye basınında "artık geri dönüşmez adımların atılması zamandır" çağrılarıyla karşılandı. Pakistan'daki dikta rejiminin temsilisi dışında tek bir ülke bile BM'de "KKTC"ni de, Türkiye'yi de desteklemedi. Öteden beri Kıbrıs'ın bölünmesi, NATO ile doğrudan bağlanması, adada gerici ve işbirlikçilerin egemenliği için çalışan ABD bile çekilmeyi kullanmak zorunda kaldı. Rejimin sözcüleri, ne kadar keskin sözler ederlerse etsinler, şu gerçeği örtbas edemezler: BM kararı, faşist rejimin uluslararası alandaki politik iflas belgesidir. Lübnan halkını kırmaya için ABD'ye İncirlik üssünün bırakılmasını ve ABD'nin İfiasla sonuçlanan Lübnan politikasının uygulanmasına bulaşmış olmasını unutturmaya çabalayan Evren-Özal ikilisinin "dünyaya açılıyor"z" palavraları şimdi yeni bir darbe yemiştir. Kıbrıs'a ilişkin saldırgan planlar yapan Reagan yönetimi de öyle.

Fakat, emperyalizm ve faşist rejim, bu yeniliğinin acısını çıkartma hazırlıkları içindedir. O nedenle de Basra Körfezi'ndeki savaşın tırmanma eğilimleri gösterdiği koşullarda, tehlike daha da artmıştır. Şimdi Reagan yönetimi, ABD

planlarının onaylanması koşuluyla Kıbrıs'ın güney ve kuzeyine 250 milyon dolarlık "fon" ayırdığını ilan ederek, Türk ve Rum toplumlarındaki Amerikancı güçlere taze kan veriyor. Evren-Özal ikilisi ve Denktaş kılığı ise, "anayasa", "seçim" manevralarıyla ve BM askerlerinin adanın kuzeyine sokulmayacağı tehditleriyle Kıbrıs sorunu çevresindeki gerginliği tırmandırıyorlar. Kıbrıs'a yönelik emperyalist planın stratejik hedefi, Kıbrıs'da bir çatışma çıkması, bunun üzerine tipki Lübnan'da olduğu gibi, Türkiye dışındaki NATO ordularının da sözümlü "barış gücü", "arabulucu" maskesi altında adaya gönderilmesidir. O nedenle "anayasa, seçim" hazırlıkları, güneye Yunan askerlerinin gönderileceği söyleniyor, yalnızca emperyalizmin ekmeğine yağ sürmektedir.

Peki ya Kıbrıs konusundaki sözümlü "Türk-ABD anlaşmazlığı?" Sansür altındaki Türkiye basını söz etmiyor ama, dünya gazeteleri Evren-Özal ikilisinin, Denktaş kılığının ABD'ye "KKTC'yi taniyin, size daha fazla üs verelim, askersel olanak sağlayalım" dediklerini yazmakta. Rejimin ABD'den daha fazla para kopartma çabaları, Reagan'ın "Kıbrıs fonu", hatta ünlü "Maraş koşulu" karşı-

lıklı pazarlık kozlarıdır. Yüzeysel sözümlü "Türk-ABD anlaşmazlığı", gerçekte hem ABD'nin, hem de Evren-Özal ikilisinin işine yarıyor. Örneğin bu görünüm, ABD'nin saldırgan, serüvenci politikasına, Türkiye'ye ilişkin planlarına, ülkemize roket yerleştirme çabalarına onay veren millitarist generallerin bu planlara karşı çıkan ama milliyetçiliğin etkisi altında olan barış yanısı emperyalist çıkarılardan yanaymış gibi göstermelerine yardımcı oluyor. Onlar görünürdeki bu sözümlü anlaşmazlığı, son çözümlemede emperyalizme yarayacak adımları atmanın bir gerekçesi yapmaya çalışıyorlar. Öte yandan Türkiye'deki faşist rejimin ekonomik politikasının tam bir çökme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu, politik alanda daha da yalıtıldığı şu koşullarda dikkatleri başka yöne çekebilmek, demokrasi güçlerini bölümlenmek ve böylece her türlü halk ve vatan düşmanı uygulamalarını sürdürebilmek için "milli birlik ve beraberlik" edebiyatını öne çıkarabileceği bir ortama gereksinimi vardır. Bunun için de Kıbrıs sorununa sarılması doğaldır.

Peki, "anayasa, seçimler" Kıbrıs Türk toplumuna esenlik, güvenli-

mi sağlayacaktır? 1974'de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin adanın kuzeyine gönderilmesinden bu yana Türkiye buraya ekonomik bunalımını taşıdı. Şimdi faşist rejim, Denktaş kılığı aracılığıyla 1982 anayasasını da ihraç etmeye çabalıyor. Eğer bu çabalar boşa çıkmazlarsa, Metris'de, Mamak'ta, Dilyarbakır'daki işkenceler, Kıbrıs'ın kuzeyindeki illeri güçler üzerinde de yinelenir. Şubat 1984'den bu yana yapılmakta olan Amerikan üssü Kıbrıs Türklerini de savaş menziline sokabilir.

ABD emperyalizminin saldırgan, serüvenci planlarına karşı çıkan, ülkemizin ve Kıbrıs'ın güvenliğini isteyen tüm güçler, BM kararını değerlendiren, işte tüm bu gerçekleri dikkate almak durumundadır. TKP, bu gerçekleri dikkate aldığı için BM Güvenlik Konseyi kararının uygulanmasını büyük önem taşıdığı görülmüştür.

"Bağımsız" kuzey Kıbrıs'ı yasallaştırma girişimleri, hem Türk-Yunan gerginliğini artıracak, hem de bölgede gerginlikleri tırmandırıcı birer unsur olacaktır. Bu doğrultuda atılacak her yeni adım, saldırgan ABD ve NATO planlarına hizmet eden somut birer tehlike işaretidir. Bölgemizde barışın, güvenliğin gereği, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin egemen, bağımsız ve toprağı bütün bir devlet olarak korunmasıdır; İki toplumun sorunlarına dıştan hiçbir karışma ve baskı olmadan politik çözüm bulmasıdır. Bunun için Evren-Özal ikilisinin ellerini Kuzey Kıbrıs'dan çekmesi için savaşım, Türk ve Rum, tüm Kıbrıs halkıyla dayanışmayı yükseltmek her yurtseverin görevi olmalıdır.

F-16 değil, işyeri

Mehmet ERGÜL

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Haydar Saltık, "Türk Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'nın istihdam gibi bir sahada, (yani yeni işyerleri açılmasında) memnuniyet verici bir görevi yerine getirdiği"ni söyledi. (TRT, 15 Mayıs 1984)

Bu sav, yani askersel alanda yapılan harcamaların yeni işyerleri yarattığı savı, kuşkuyla bir yalandan başka bir şey değildir. Askersel alana yapılan harcamalar, gelişmiş kapitalist ülkelerde bile yeni işyerleri yaratmıyor, tersine yeni işyerleri açılmasını engelleyen belibaşlı etmenlerden biri oluyor. Askersel alanda açılan her bir işyeri, sivil alanda dört ya da beş işyerinin açılmaması anlamına geliyor.

Yurdumuzda her yıl 700-800 bin kişiye yeni iş olanakları sağlanması gerekirken, son yıllarda bu sayı 150 bin dolayında kalıyor. Böylece her yıl yaklaşık yarım milyonu aşkın yetişkin insan, işsizler ordusuna katılıyor.

Bir yandan yeni işyerleri açılmasını sağlayacak yatırımların gayrisafi millî hasıla içindeki payı sürekli düşüyor. 1978 yılında bu pay % 22'nin üzerinde iken, bugün % 18'e kadar gerilemiştir. Öte yandan ülke kaynaklarının gittikçe daha büyük bölümü silahlanma ve askersel alana yapılan üretici olmayan harcamalara ayrılıyor. Bu da, Marks'ın çok önceleri işaret ettiği gibi, "ülke sermayesinin bir bölümünün çöplüğe atılması"ndan başka bir anlama gelmiyor.

Çöplüğe, başka bir deyişle, dipsiz bir kuyuya giden, dolayısıyla aynı zamanda enflasyonu da artıran miktarda, hiç de azımsanamayacak boyutlara ulaşıyor. Londra'daki Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün verilerine göre, NATO içinde silahlanma harcamalarındaki artış bakımından Türkiye ön sıralarda geliyor. Buna göre, Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasının yaklaşık % 6'si askersel harcamalara gidiyor.

Örneğin devlet bütçesi içinde Millî Savunma Bakanlığı'na ayrılan pay, 1980'de 113 milyar 603 milyon lira iken, 12 Eylül darbesinin hemen ardından sözkonusu bakanlığın bütçesi, enflasyon hızının çok üzerinde, % 165'lik bir artışla 1981'de 297 milyar 940 milyon liraya, 1984'de de 583 milyar 600 milyon liraya yükselmiştir. Savunma Bakanlığı bütçesi son dört yıl içinde, dört kattan çok artmıştır. Askersel amaçlı toplam harcamalar ise 1 trilyon lirayı bulmaktadır.

Şimdi bununla da yetinilmemekte yeni fonlar bu dipsiz kuyuya atılmak istenmektedir. Yalnızca F-16 savaş uçakları için harcanması öngörülen miktar, 4 milyar 158 milyon dolar, şu anki rayla 1,5 trilyon lira. İngiliz, Federal Alman, İtalyan ortak yapımı Tornado uçaklarına yaklaşık 350 milyar lira ödenmesi planlanıyor. İtalyan G-222 askeri nakliye uçaklarının tutarı 500 milyon doları, 175 milyar lirayı buluyor. 36 tane İngiliz Rapier füzesi, 146 milyon sterlin, yaklaşık 75 milyar lira. 77 tane Federal Alman Leopard-1 tankı, 282 milyon mark, 37 milyar lira. Denizaltılara, muhripere, askeri helikoptere, bunların yakıtına, yedek parçasına, onarımına giden paralar da milyarlarca lirayı buluyor.

Görüldüğü ki, emperyalist tekelardan dışarımla doğrudan silaha yatırılan bu dev fonlar, ülkemizde kimseye işyeri olanakları sağlamıyor. Ulusal fonlar, doğrudan emperyalist silah tekelilerinin kasasına akıyor, yani çöplüğe gidiyor.

Şimdi, F-16 projesi ile, Türkiye'de Amerikalılara kurulacak montaj fabrikacıları ulusal savaş sanayi diye yutturulmak isteniyor. Silah sanayi kurulmasının işsizliği azaltacağı öne sürülüyor. Oysa bir yıllık Türkiye bütçesinin yarısı tutarındaki 4 milyar 158 milyon dolarlık F-16 uçak yapımı projesinin ancak 4 bin kişiye işyeri sağlayabileceğini Özal hükümetinin Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk açıkça itiraf ediyor. (Milliyet,

19 Mayıs 1984) Gerekçe olarak da, bunun el emeği yoğun bir proje olmaması gösteriliyor.

Demek ki, silahlanmaya giden dev kaynaklar, Orgeneral Saltık'ın öne sürdüğünün tersine, yeni işyeri açılmasını sağlamıyor. Devlet Planlama Teşkilatının bir açıklamasına göre, Türkiye'de işsizlik sorununu çözümlü için 1,5 trilyonluk bir yatırım gereklidir. Bizce göre de 1,5 trilyonluk bir yatırımla işsiz sayısı önemli ölçüde azaltılabilir. Bu miktar tam da F-16 projesi için öngörülen harcamaya eşittir. Millitarist generaller, fonları, işsizliği azaltmak için değil, silahlanma için kullanıyorlar. Biz komünistler ise, halkın cebinden çıkan bu fonların işsizliğin, bu en önemli sosyal sorunun çözümü doğrultusunda kullanılmasını savunuyoruz.

Evine bir kuru somun götürmeyen 7 milyona yakın yurttaşımızın işsizliğe mahkum edilmesi, ülkemizde özellikle 12 Eylül darbesinden sonra hızla tırmanan millitarizmle sıkı sıkıya bağlıdır. Adana'da üç yıldır iş bulamadığı için, "çocuk-çocuğumun yüzüne bakacak halim kalmadı" deyip kendini yakan Öner Oktay'ın kaatilleri, aslında millitarist generallerdir. Kayaş'ta Topkaya istasyonunda aylardır iş bulamadığı için kendini trenin altına atan ve cebinden tek kuruş çıkmayan 20 yaşındaki Necdet Kılıç'ın kaatilleri, curtacı generallerdir.

Büyük kentlerin "insan pazarları"nda modern köleler gibi alınıp satılan, güdümlülük iş tutmak için saatlerce bekleyen her işsiz yurttaşa bu gerçekleri göstermek, her yurtseverin görevidir. Tırmanan millitarizm, yalnız özgürlükleri yoketmekle kalmıyor. Milyonlarca insanımızı kundaktaki bebesiyle birlikte açlığa da mahkum ediyor. Bütün bu tepeden tırnağa silahlanma, Birleşik Amerika'daki nükleer manyakların savaş planlarıyla, onların işbirlikçisi asalak holdinglerin kasaları, silah komisyoncusu generallerin keseleriyle bağlıdır.

Silah değil, işyeri! Roket değil, F-16 değil, işyeri! Milyonlarca işsiz yurttaşımızın en yakıcı isteği budur!

Muhabirlerimiz bildiriyor...

Haliç'te gelenek sürüyor

Haliç tersanesinde, 5 Nisan 1984 Perşembe günü, içinde bulunduğumuz koşullara uygun bir biçimde, yemeğe girmeme eylemi yapıldı.

Fabrikada çalışan işçi arkadaşların yüzde 80'inin midelelerinden rahatsız oluşu eylemin başlıca nedenini oluşturdu. Fabrikamızda, 10 senelik işçilerin tamamı midesinden şikayetçidir. Yemeklerden sonra dank, karbonat benzeri şeyler içerler. 1980'de 90 lira olan yemek parasının, 1984 yılında da aynı kalması yemeklerin hepten bozulmasına neden oldu. İşçilerin bir kısmı dışarı gitmeye, bir kısmı ise işyerinde kendi aralarında pişirerek yemeğe başlamışlardır.

Bunların birikimi sonucu 5 Nisan günü sabahleyin, yemeğin yine gemici fasulyesi olduğu, filanca atölyenin yemeğe

gitmeyeceği sözleri duyulmaya başlandı. Saat 10'a doğru bu sözler çoğaldı, ama hâlâ geniş şekilde ciddiye alınmıyordu. Saat 11 olduğunda haber geniş şekilde yayılmıştı ve yemeğe gitme eğilimi artık iyice belirmişti. Hatta, Boru Atölyesindeki kara tahaya "Bugün yemeğe gidilmiyor" diye yazıldı. Sonuçta, 1350 kişilik fabrika da, 5 kişi yemeğe gitti. Bunlar da Sivil Savunmadan, Personel Şefi ve MHP eğilimli kişiler.

Öğleden sonra, Harp-İş sendikasının yöneticileri ve işveren haricinde kimsede bir telaş yoktu. İşçi arkadaşlar arasında tek birlik olduktan sonra her şeyin halledileceği konuşuluyordu. Fakat "sendikacılarımız" şaşkınlıkla, sağa sola telefon edip, bu hareket nereden gerektiği, kim yaptı bunu diye soruşturma-

lara girişti. Bazı lumpen ve gerici temsilciler, korkularından biz biliyoruz, bunu yapan 10 kişidir gibilerden sözler etmeye başladılar. Ama sonunda susmak zorunda kaldılar.

İşveren daha da çok telaşlanıp, hemen suçlu aramaya kalktı. Şef ve mühendisleri çağırarak, sizler yöneticisiniz niye yemeğe gitmediniz diye sorular sordu. Onlar da, iş tahmimiz yoktu, oyun oynamaya gitmiştik türünden cevaplar verdiler. İşveren bir bülten dağıtarak, konunun sıkıyönetime intikal ettirildiğini, suçluların soruşturulup bulunarak cezalandırılacağını duyurdu. Sendika şubesi, 11 sendikacının imzasıyla bülten çıkararak "bizlerin yakınlık ilişkisi yoktur" dedi. Ama sonuçta, yemekler eskiye oranla çok düzeldi. İşveren ve sendika, bunu yemek parasının 125 liraya çıkarılmasına bağladılar. Aslında bu sonucu elde eden, birleşerek davranan işçilerdi.

DİRENİŞ

C.Keser-Antep

Gaziantep halinde yük taşıma işlerini, çoğu Vanlı ve Siirtli olan Kürt yurttaşlar yapar. Asalak hal komisyoncuları, sırtlarını Evren-Özal çetesine yaslanmanın rahatlığıyla, gözlerini bu Kürt emekçilerinin sırt hamallığıyla kazandığı ekmeğe parasına da dikteler. Her geçen gün yeni zamlar olurken, 5000 liraya taşınan bir kamyon yükü, 3000 liraya düşürüldü. Günlük geçimlerini ucu ucuna kazanan emekçiler bu karar karşısında önce ne yapacaklarını şaşırıldılar. Dernekleri de yoktu. Daha sonra aralarında toplanarak her işyerinden birer temsilci seçerek bir komite oluşturuldular. Patronlar uzlaşmaya yanaşmayınca da işi bırakma kararı aldılar. 11 Mayıs günü örgütlü bir şekilde direnişe geçtiler. Patronların kanunsuz grev var şir-
Arkası 6. sayfada

TKP'DEN HABERLER

■Nisan ayı içinde İstanbul'da "zindanlar boşalsın, genel af, cezaevlerinde direnen yurtseverlerle, onların yakınlarıyla dayanışmaya" belgileriyle son bulan TKP imzalı bildirimler dağıtıldı.

■TKP Diyarbakır davasında, 17.5.1984 gününde savcı mütalası okudu. 28.5. tarihindan itibaren savunmalar başlıyor. Mahkeme cezaların bir an önce çıkarılması için hızla yürütülüyor.

Heval Bedran-Diyarbakır

■Nisan ayı içinde, Ankara'da TKP imzalı bir bildiri dağıtıldı. Bildiride "Yurttaş, halkımızın yiğit evlatlarını, barış demokrasi ve özgürlük savaşçılarını cezaevlerinin insanlık dışı yaşam koşulları altında çürümeye, polislin, işkencecilerin pençesine terk etme" deniyor.

Y.-Ankara

■Genel af istemini ele alan TKP imzalı 400 bildiri dağıtıldı. İçerisinde çeşitli emekçi semtlerinde evlere dağıtıldı. Genç komünist sempatizanlar olarak TKP imzalı bir bildiri dağıtmanın onurunu duyduk.

Cengiz Çakmak-G.Antep

■Bölgemizde TKP imzasıyla politik tutukluların özgürlüğü için 600 adet bildiri dağıtıldı. Dağıtım parti üyelerinin yanısıra parti yandaşları da katıldı.

Deniz yoldaş parti örgütü İstanbul

Dinleyin!..Taşduvarların ardından yükselen kavgaya sesleridir

Selam! TKP'nin Sesi çalışanları yoldaşlar, Selam! Dayanışmasını yükselterek sürdüren insanlarımız, şan olsun hepinize!

Selam! Partimizin onurunu, faşizme karşı verdikleri savaşında yükselten yoldaşlar, şan olsun kavganıza!

Selam! En ince hünerimiz, en büyük ustalığımız TKP'miz, şan olsun sana!

Artık yıllarla söyleniyor mahpusluğumuz. Ama ne fabrikanın güdültüsünü duymamı engelleyebiliyorlar, ne de bir yerlerde açan karanfilin kokusunun genzimi yakmasını. Onlara inat hâlâ okşuyorum çocukların ipek saçlarını. Hâlâ aynı coşkuyla söylüyorum kavgaya türkülerimizi.

Yoldaşlar, beni başışlayın. Sizlere bu mektubu gönderecek olmanın düşüncesi bile coşkulandırdı beni. Nasıl coşku duymayalım? Onlar yasak üstüne yasak koyarken, ben düşünme inat sizin sesinizi dinlemek bir yana, size mektup gönderebiliyorum.

Hepiniz çok iyi biliyorsunuz ki, hapishaneler sınıf savaşının sürdüğü özgül bir alandır. Öyle ki, bu alanda işkence vardır, kıyım vardır, barbarlık vardır. Kısacası politik tutukluları fiziksel ve moral olarak yoketme vardır. Tüm bunlar, halkın en yiğit evlatlarını politika dışına itmeye, onları içi boşalmış bir posaya döndürmeye yöneliktir.

Halk düşmanlarının bu amaçlarını boşa çıkarmak, elbette ki, başta biz komünistler olmak üzere her ilerinin, devrimcinin görevidir. Zindana düşenler, dışarıya, ancak ve ancak bu görevi yerine getirdikleri oranda başarıları dik, onurları yüksek çıkarlar. Hapishane yaşamının bir komüniste yaraşır biçimde olup olmadığının başta gelen ölçütü budur.

Peki, faşist diktatörlüğün sözkonusu amaçlarını boşa çıkarmak hangi güçle olanaklıdır? Bir kaç yıllık hapishane yaşamım da kanıtıyor ki, bu güç yalnızca ve yalnızca örgütlü olanda, örgütlü yaşamda vardır. Burada kast edilen yalnızca toplu yaşam değildir elbette. Bizler çok iyi biliyoruz ki nerede bir yoldaş varsa, orada parti yaşamı vardır. Örgütlü, bilinçli, amaçlı çalışma vardır. İşte komünistler cuntanın zindandakilere çevirdiği silahı, cuntaya karşı çevirecek gücü böyle bir örgütlülük temelinde bulurlar.

Bizleri yalnız bırakmayan yakınlarımız, dostlarımız, yiğit insanlar. Yükselttiğiniz dayanışmadan aldığımız güç, paha biçilmez değerdedir. Bunu unutmamak, hiçbir zaman unutmayacağız.

Dışarda savaşımı sürdüren yoldaşlar.

Sizler nasıl ki, parti bayrağını elden bırakmıyorsanız, moral üstünlüğü düşmana vermiyorsanız, bizler de, saflarında Bilen yoldaşları, Deniz yoldaşları, nice örnek komünistleri yetiştiren partimize layık olmaya çalışıyoruz. Kucaklaşacağımız günler uzak değildir. Halk düşmanlarının korkulu rüyası budur.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi.

Soğuk taş duvarların ardından, en sıcak komünist selamlaımıyla.
Hüseyin Şillan-İstanbul

UYANIK OLALIM!

A.K.-Gaziantep

Bölgemizde, sıkıyönetim komutanlığı, Emniyet Müdürlüğü'ne gönderdiği bir yazı ile, askersel cezaevlerinde politik "suç"tan ötürü yatıp çıkmış kişilerin şimdi neyle uğraştıklarının ve ikametgahlarının yerinde belirlenmesini istiyor. Bu kişilerin "yakalanamayan ve faaliyetlerini sürdüren" kişilerle yeniden ilişkiye geçebilecekleri olasılığı hatırlatılıyor. Bilindiği gibi daha önce de, sıkıyönetim komutanlığı başka bir yazıyla, bütün devlet memurlarına son günlerde "yeraltı örgütlerinin yeniden faaliyete geçtikleri" ve bildiriler dağıttıklarını duyurmuş, böylesi bir durumla karşılaşıldığında bildirilerin yırtılmayarak en yakın karakola teslim edilmesi uyarısında bulunmuştu.

SENDİKALAŞMA

Coşkun Deniz-Ege

Denizli'de Elsan işyerinde, işçilerin bağımsız bir sendikada örgütlenmesinden sonra, patronun baskıları arttı. Metal işkolunda 50'ye yakın işçinin çalıştığı Elsan'da, patron işçileri istifa edip Çelik-İş ya da Türk-Metal'e geçmedikleri takdirde işten atmakla tehdit ediyor. Patron, işçilerin örgütlendiği bu ülke çapındaki bağımsız sendikaların içinde, "polis ajanlarının cirit attığı" yalanını yayarak işçilerin gözünü korkutmaya çalışıyor. Tüm baskılara rağmen işçiler sendikalarından istifa etmemekte kararlılar.

Muhabirlerimiz bildiriyor...

1 MAYIS 1984 KANITLADI:

Yine geleceğiz, daha örgütlü, daha yığinsal

FABRİKADA

Tomurcuk-İstanbul

1 Mayıs günü neler yapılacağını kararlaştırmak için bir toplantı yaptık. Toplantıya çeşitli fabrikalardan temsilciler katıldı. Toplantı gündemliydi: 1 Mayıs günü yapılabilecek eylem biçimleri. Şöyle belirledik: 1- Yemek boykotu, 2- İşçilerin birbiriyle bayramlaşması, 3- İş durdurma ve saygı duruşu.

Ben bizim fabrikada olanları anlatacağım.

1 Mayıs sabahı semtimiz kuşatılmıştı. Kışlalar boşalmış, işgal vardı sanki. Kahveler sivil kaynıyordu. Bu, korkularının ifadesiydi.

Fabrikaya girdiğimde, tüm işçilerin yüzünde anlamlı bir gülümseme gördüm. Kararlar tüm ileri işçilere iletilmişti ve her vardiyanın sorumlusu belliydi. Bildiriler daha önce dağıtılmış ve çoğu okunmuştu. Sabah vardiyası, daha önce sosyal haklar için yemek boykotu yapmış ve eylemin hemen ardından ödenmeyen prim ve ikramiyeler alınmıştı. Bu kez sabah vardiyası biziz, ve eylem sırası bizde. Alman karar gereği, yemekhaneye giderek bir konuşma yapacak ve yemek yemeden terkedecektik.

Salona girdiğimde, patronun da gelip oturduğunu ve bizi beklediğini gördüm. Daha önceleri hiç çekmezdi yemekhaneye. Bizler yemeklerimizi aldık, masalarımızın üzerine koyduk. Hepimiz ayağa kalkarak, kucaklaşmaya, bayramlaşmaya başladık. Patron ne oluyor, ne yapıyorsunuz diye çıkıştı. Kalabalığın içinden "Bugün 1 Mayıs bilmiyor musun, bayramlaşıyoruz" sesleri yükselince de, "benim bir yerlere telefon etmem gerekiyor" diyerek yemekhaneyi terketti. Yemekhanede 1 Mayıs üzerine kısa bir konuşma yapıldı. Soyunma odasında bir sonraki vardiya ile kucaklaştık ve yapılanları aktardık. Diğer vardiyalar da alınan kararı yerine getirdiler.

Şimdi tomurcuk halindeyiz. Tomurcuk büyüyüp kök salacak, ormana dönüşecek.

KÖYDE

T.G-Trakya

Trakya köylerinde TKP imzalı 1 Mayıs bildirileri dağıtıldı. Yığinsal olarak dağıtılan bildiride, Evren-Özal çetesinin uygulamalarının köylü-

lere getirdikleri sergilendikten sonra, "Emekçi köylüler, gücümüzü işçi sınıfıyla ve diğer emekçilerle birleştirelim. Alın terimizi hiç hesaba katmayanlara, temel hak ve özgürlüklerimizi çiğneyenlere karşı direnelim. Kooperatiflerimize Köy-Koop yöneticilerine sahip çıkıp, koruyalım" deniyor.

Ayrıca Trakya kentlerinde de "İşçi, köylü, öğretmen, ve gençlere" seslenen TKP imzalı bir diğer bildiri dağıtıldı.

GENÇLER

Y.-Ankara

"İleri" gazetesi 1 Mayıs için özel bir sayı çıkardı. İleri'nin 1 Mayıs özel sayısı birçok kentte olduğu gibi, Ankara'da da çok sayıda dağıtıldı.

ODTÜ'de, "ODTÜ Anti Faşist Gençlik Komitesi" imzasıyla, ortak 1 Mayıs bildirisi dağıtıldı. Bildiride, "Önce kızıl karanfeller açtı okulumuzun dört bir yanında, 1982 1 Mayıs'ında. 1983'de gençliğin yükselen eylem birliğinin müjdesi oldu 1 Mayıs bildirilerimiz. Şimdi, 1 Mayıs 1984'e yürüyoruz aynı yürekliklik ve güçlenen birlikteliğimizle" deniyor.

ÜNİVERSİTE'DE

H.Y.-İstanbul

İstanbul Üniversitesi'ne bağlı fakültelerde 1 Mayıs günü başarılı bir yemek boykotu gerçekleştirildi. Gençliğin 1 Mayıs gününde işçi sınıfının yanında olduğunu göstermek için yaptığı bu eylem başarılı oldu. O gün çok az sayıda öğrenci yemek yedi. Yemekhaneye giren bir kısım öğrenci ise, yemekleri çöpe dökerek ayırdı. İleri Gençlik gruplarının bu ortak eyleminin etkisi büyük oldu.

CEZAEVİNDE

B.K.G.-İzmir

İzmir ve civarında 1 Mayıs, faşist diktatörlüğün tutukvelelerinde de kutlandı. Buca, Urla, Kemalpaşa, Şirinyer, Turgutlu, Salihli, Menemen cezaevlerinde, tutuklular koşullara göre kimi yerde ortak, kimi yerde kişisel ya da dar gruplar halinde 1 Mayıs'ı kutladılar. Konuşmalar yapıldı.

TEZGAH BAŞINDA

Tütün-İzmir

1 Mayıs'ı alanlarda kutlamak yasak. Biz de Evren-Özal diktatörlüğüne inat 1 Mayıs'ı

Batı Avrupa'nın çeşitli kentlerinde de Türkiyeyi işçiler buldukları ülkelerin işçi sınıfıyla omuz omuza 1 Mayıs'ı kutladılar. "Türkiye'de politik genel af" isteminin yükseltildiği gösterilerde, konuşmacılar, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmalarını da dile getirdiler. Resimde Fransa'da Strasbourg'taki yürüyüşe katılan bir bölüm Türkiyeyi emekçi görüyor.

fabrikada kutladık. En güzel elbiselerimizi giydik. Yüreğimiz ayrı bir coşkuyla çarpıyordu. Sabah fabrika kapısından giriyorduk, bir el karantil uzattı, "kutlarımız" dedi. Çalıştığım kısma vardığımda baktım, kiminin gömleğinde, kiminin bluzunda kırmızılar var. Kucaklaşmalar, el sıkışmalar. Paydosta, gelen vardiyaya devrettik karanfelleri.

TOPLUCA

A.K.-Ege'den

1 Mayıs 1984'ü dostlarımızla, çocuk-çocuğumuzla birlikte kutladık. Yüze yakın ilerci 1 Mayıs'ta yine bir araya geldik. Ellerimizde kızıl bayraklar yoktu, ancak, yakamıza kırmızı karanfeller taktık, çocuklarımızın ellerinde al laleler vardı. Marşlarımızı da söyledik.

YAYINCILAR

D.E.-İzmir

İzmir'de 1 Mayıs öncesi, 1 Mayıs konulu bir broşür yayınlandı.

23 sayfadan oluşan broşürün önsözünde şöyle deniyor: "Faşist cuntta en azgın saldırılara karşın, proletaryanın savaşımını kıramadı. Faşist diktatörlük altında partimiz faaliyetini en şiddetli operasyonlar altında aralıksız sürdürdü. Bir taraftan antiparti eğilimler taşıyanlar arınırken, çevremizde taze güçlerden meydana gelen kümeler oluşmuştur, işçi grupları oluşmuştur. Bu taze güçler eski yükseliş dönemini büyük ölçüde yaşamadılar. Saflarımıza

gelen bu arkadaşlar için 1 Mayıs'ın önemini, tarihçesini anlatan bir broşürün çıkarılması zorunlu olmuştur."

Broşür şu başlıklardan oluşuyor: TKP MK'nin 12 Nisan 1984 günlü bildirisi, TKP MK 1 Mayıs Belgileri, 1 Mayıs (Lenin'in makalesi), 1 Mayıs'ın doğuşu, Dünya'da 1 Mayıs, Türkiye'de 1 Mayıs, cunta koşullarında 1 Mayıs, 1 Mayıs'ın önemi.

LİSE'DE

M.B.-İstanbul

"Okula gidiyorsun, elinde karanfil, ama yalnız bir tane. Ne hikmetli çiçekmiş şu kan kırmızı doğa harikası, bir bakıyorsun bir anda demet demet oluvermiş. İçtenlikle uzatılmış bir el, akşama değin süren öbek öbek söyleşiler..."

ALANA DOĞRU

Dokuz Eylül-İzmir

İzmir'de belirli kavşaklarda, Çınarlı'da, Ege Üniversitesi hastahanesi önünde 1 Mayıs'la ilgili uçuş uçuş ve geniş bir pullama yapıldı. 1 Mayıs sabahı saat 6.50'de ise, İzmir'in en merkezi yeri Konak'a bakan, Varyant'ta kırmızı bez üzerine sarı harflerle "Yaşasın 1 Mayıs-TKP" yazılı 8 metrelik bir pankart asıldı. Pankart üç saat kadar asılı kaldı. Tüm Konak meydanı, işe giden emekçiler bu kızıl bayrağı seyretti. Tıkanan trafikte arabaların klaksonları sanki 1 Mayıs'ı selamlıyordu. Yine geleceğiz, daha bilinçli, daha örgütlü, daha yığinsal.

Muhabirlerimiz bildiriyor...

Başı 4. sayfada

kayeti üzerine Gaziantep Yeni Hali polis tarafından çevrildi. Onlarca grevci tutuldu. Emekçilere "sizin arkanızda kim var, sizi kim örgütledi" diye günlerce işkence uygulandı. Bu arada Kürt emekçilerin yaşadığı semtlere de operasyonlar düzenlendi. Nüfus kağıdında doğum yeri Siirt ve Van yazan çoluk-çocuk herkes dayaktan geçirdi.

AZILI FAŞİST

Hatice-Tarsus

İlçemizdeki Jandarma komutanı yüzbaşı azılı bir faşist. Bu adam geçenlerde sevdiği kızı görmek için askerden kaçarak döreye gelmiş bir genci döverek öldürdü. Bu cinayet ilçede nefret ve üzüntüyle karşılandı. Bu adam yöredeki zenginlerle, ileri gelenlerle düşüp kalkıyor. Faturalarını onlara ödetiyor. Karşılığında onların vurgunlarına gözyumuyor.

Daha önce CHP'li geçinen bir kitapçı şimdi ANAP'lı oldu. Kimse ondan gazete ve kitap almıyor. Bu Jandarma Yüzbaşı, bu kitapçıyı ve ANAP'lıları yuhalayarak ilericileri seçimler öncesinde Jandarma karakolunun önünde yola sırtüstü yatırarak saatlerce dövdü.

ZORLA ASKERLİK

Tutingir-Malatya

12 Eylül darbesinden sonra Türkiye Kürdistanı'nda ırkçı-şoven baskılar daha da arttı. Mardin'in sınır ilçelerine bağlı köylerde yaşayan Kürt köylülerine, sıkıyönetim komutanlığının emriyle üç yıl aşkın süredir yediden yet-

miş zorla askerlik yaptırılıyor. Irak'tan Yumurta'lık'a gitmekte olan petrol boru hattının korunmasından yoksul Kürt köylüler de sorumlu (!) tutuluyor.

Bu köylülere, her gece sabaha kadar jandarmalarla birlikte nöbet tutturuluyor.

MHP'li İŞBAŞINDA

Adem-Samsun

Samsun'da 12 Eylül öncesi, belediye olduğu gibi faşistlerin denetimi altındaydı. Cuntacı generaller, erke el koyduktan sonra, göstermelik olarak bir kısım faşist kadrolarla birlikte, bu kadronun başı MHP'li Kemal Vehbi Gül'ün de işine son vermişlerdi.

Vehbi Gül zamanında eski belediye binasının restorasyonunu yine MHP'li tüccar, Harun Kurul'a, vermişti. Bu adam vurduğu milyonları, vurucu timlerinde öz oğlu Ahmet Kurul'un da yer aldığı MHP'lilere dağıtmıştı. Bu katilleri ellerini-kollarını sallayarak dolaşırken şimdi de, MHP'li Vehbi Gül, kendi çetesiyle ANAP'tan tekrar belediye başkanı oldu.

DENİZLİ'DE BASKI

Cemil Güneş-Denizli

20 Nisan'dan 15 Mayıs'a kadar, Denizli'de Ankara'dan da gelen polis timlerinin katıldığı geniş çaplı bir operasyon düzenlendi. 90'a yakın ilerici-demokrat nitelikli kişi gözaltına alındı. İçlerinde hamile kadınların da bulunduğu bu yurtseverlerin ailelerine bile haber verilmiyor. Gözaltında tutulan ilericilere Denizli Emniyeti'nde ağır işkenceler yapılıyor.

Planlı, sistemli...

Başı 2. sayfada

İlişkilerin ne düzeyde olduğunu sordum. Bir iki kelimeyle özetledi. Ardından çalışmanın ve ilişki ağının çok dar ve düşük düzeyde olduğu değerlendirilmesini ekledi. Ama ben, şu fabrikada, şu mahallede, şu işletmede, şu okulda ne vardı, şimdi ne var, neler olabilir diye sordukça ortaya bir sürü ilişki, uzanmadığımız insan, potansiyel güç çıkıyordu. Toplantı sonunda yoldaşa şu karara vardık: Semt Komitesi'ne bağlı tüm parti örgütleri, kendi çalışma alanlarını değerlendirip, 6 aylık hedeflerini içeren bir çalışma programı hazırlayacaklar. Semt Komitesi de bu programları değerlendirip, gereken düzeltmeleri yapacak ve parti kararları doğrultusunda Semt Komitesi'nin kendi 6 aylık çalışma programını belirleyecek. Bu çalışma programının ana çizgilerini birlikte belirledik. Başlıca başlıklar şöyle çıktı:

1) Örgütsel hedef: İlk altı aylık programa, kendi koşullarımızı dikkate alarak partileme hedefi koymadık. Bu konuda üzerinde durulacak noktaları belirledik. Partinin yeni tüzüğü doğrultusunda partileme konusunda çok titiz davranacağız. Bu anlamda, sempatan halka, yığın örgütlenmesi hedeflerini öne çıkardık. Fabrikalarda, gençlikte, kadınlarda, mahallelerde kaç hücremiz var, bunların yapısı nedir? Çevresi ve ilişki ağı ne durumdadır? 6 ay içinde yığın bağları ve parti sempatanlarında nasıl bir artış hedefliyoruz?

2) Geçmişte kaç kişiye Atılım İletiyorduk? Şimdi kaç işçiye, kadına, gence, aydına ulaştıracağız.

3) Kaç kişi radyoyu düzenli dinliyordu? Şimdi kaç kişiye dinleteceğiz.

4) Parti yayın organlarına gönderilecek yazıların sayısını ve türlerini belirledik.

5) Altı ay içinde Semt Komitesi'ne bağlı yoldaşlarca ve sempatanlarca gerçekleştirilecek eğitimi ve bunun araçlarını belirledik.

6) Dışa dönük yığinsal ajitasyon çalışmaları: Partinin politik kampanyaları doğrultusunda, günün

koşullarına uygun olarak, şu ve şu konularda yazılı materyel ve bildiri çıkarılarak dağıtılacak. Kadrolar sözlü, yüz-yüze ajitasyona yöneltililecek, bu alanda deney kazanmaları sağlanacak.

7) Bu süre içinde bağış ve ödentileri hangi düzeye çıkarmayı hedefleyeceğiz?

8) Eldeki sınırlı olanaklar içerisinde, hangi tutuklu ya da altesine yardımda öncelik verecektik? Daha geniş bir dayanışmanın örgütlenmesi için ne gibi olanaklarımız vardır?

9) Semtteki diğer ilerici ve sol kesimle eylem birliği düzeyimiz ne durumdadır? Bu ilişkileri hangi düzeylere çıkarabiliriz? Birlikte neler yapılabilir? Bunun biçimleri ne olabilir? Güvenliği sarsmadan bu ilişkileri nasıl ve kiminle götürmek gerekir?

10) Özgül bir alan olarak, sendikal alandaki durumumuz nedir? Sendikali işyerlerinde nasıl bir politika izleyeceğiz, sendikası işyerlerinde sendikal örgütlenme için hangi adımlar atılabilir?

11) Parti örgüt ve üyelerinin güvenliği ne durumdadır? Güvenliğin artırılması için ne gibi kısa ve uzun erimli önlemler almak gereklidir? En önemli madde olarak bunlar çıktı ve ne az, ne de fazla, olması gereken düzeyde, ayrıntılı görüştük. 6 ay sonra, bu çalışma programının ne derece uyguladığını eksik ve yanlışlıklarımız, olumlu yanlarını gözden geçirerek, partileme hedefini de ele alacağımız yeni bir program hazırlama kararı aldık. İnanıyoruz ki, parti örgütlerinin kendi deneyimleriyle daha da zenginleştirilecekleri böylesi somut çalışma programları hazırlamaları, 5. Kongre'nin hedeflerine daha çabuk ulaşmamıza yardımcı olacaktır.

DUYURU

Atılım'a ve öteki parti yayınlarına gönderilecek tüm haber ve yazılar aşağıdaki adrese postalanmalıdır.

BOX 16 367

S 103 27

Stockholm-İSVEÇ

Örgütlü muhalefet yolunda

Başı 1. sayfada

saret edememişlerdi. Yarın ekme için, sendikal hak için, iş ve benzerleri için daha açık eylemlere atılacak olan işçilerin, öteki emekçilerin, üniversite öğrencilerinin üzerine sürülecek olan yurtsever subaylar, kendilerini çok somut bir yol ayrımında bulacaklardır.

Biz, daha şimdiden, önümüzdeki dönemde çok sayıda yurtsever subayın şimdi aydınların yaptığı gibi halkın demokrasi isteminin yanında yer alacağını söyleyebiliriz. O nedenle yurtsever subayları halkın sıralarına kazanmak amacıyla daha bugünden onlara gerçekleri kavratmak için her çabayı göstermek büyük önem taşıyor. Militarist generaller, orduya güvenmenin de bir sınırı olduğunu görecektirler.

Ülkemizi bugün önemli bir noktada buluyor. TKP MK Genel Sekreteri Kutlu yoldaşın MK 1. Plenumunda okuduğu raporda belirttiği gibi, "koşullar olumlu olumsuz her iki yönde de hızlı değişikliklere açıktır." Bugün dört ay gibi kısa bir süre sonra yalnız nesnel koşullardaki gelişmelerle, bunalımın derinleşmeye devam etmesiyle, politik istikrarsızlığın sürmesiyle değil, öznel koşullardaki kimi gelişmelerle de, bu saptamanın doğruluğunu koruduğu kanıtlanıyor. Bugün artık diktatörlüğe karşı örgütlü bir muhalefetin oluşmasının gözle görülebilir bir hedef durumuna geldiğini söyleyebiliyoruz. Partimizin artan politik etkisi, 6 sol parti arasındaki işbirliğinin ilerlemesi, genel politik

af hareketinin yükselmeye devam etmesi, 1256 aydının

birleşik çıkışı, tüm bunlar örgütlü bir muhalefetin oluşmasının olanaklı olduğunu göstermektedir. Muhalefet güçlerinin aktifliklerini artırması, açıktır ki, son 1 Mayıs eylemlerinde görüldüğü gibi düne oranla daha hareketlenmiş olan işçileri, gençleri, halk kesimlerini savaşımalarında daha da yüklenirecektir.

Ülkemizi bekleyen tehlikeler de ortadadır. Şimdi tüm bu tehlikeleri ve olanakları dikkate alan TKP, tüm diktatörlük karşıtı güçlere, ulusal demokratik bir diyalog için girmeyi öneriyor. Parti örgütlerimiz bir yandan sol güçlerin temsilcileri ile eylem birliğini derinleştirmek için çalışırken, bir yandan da burjuva muhalefet güçlerinin yandaşlarıyla suta diyaloglar için girmeyi amaçlıyor.

TKP, diktatörlük karşıtı muhalefetin ayrılmaz bir parçasıdır. Komünistler Amerikan emperyalizmine ve faşist diktatörlüğe karşı savaşımın en önünde yer alıyordular. Bu pratikte kanıtlanmış bir gerçektir. Ama bu böyle diye, onlar kimseye sekterce yaklaşmıyor, kimseden kendileri için özel bir hak talep etmiyorlar ve en küçük bir gücün bile örgütlü antifaşist muhalefet içinde yer almasını sağlamak için son derece esnek ve yapıcı bir politika izlemekten geri durmuyorlar. Komünistler diktatörlüğe karşı savaşımında örgütlü muhalefetin oluşması için en çok çabayı kendilerinin göstermesi gerektiğinin bilincindedirler. Halkımızı bekleyen tehlikeleri geri püskürtmek ve ileri doğru yürümenin yolunu açabilmek ancak, TKP'yi daha da güçlendirmekle olanaklı olacaktır.

Ulusal, demokratik güçlerin...

Başlı 1. sayfada
yi ve kimi Körfez ülkelerini özel-
likle de Suudi Arabistan'ın Pen-
tagon planları doğrultusunda ha-
reketle geçirmeye çalışıyor. Öte
yandan bölgedeki Amerikan as-
kersele varlığını daha da artırıyor.
NATO'nun gündeminde, nükleer
silahlanma programının uygulan-
ması da bulunuyor. Bu bağlamda,
Türkiye'ye de yeni ABD roket-
lerinin yerleştirilmesi, varolanların
yeni ve daha tehlikeliyle de-
ğiştirilmesi söz konusudur. Bu roket-
lerin yerleştirileceği Amerikan üste-
ri ABD yönetimine aynı zamanda
Türkiye'yi Körfez serüvenine sür-
rüklemek için de yeni olanaklar
sağlamaktadır. 12 Eylül'den bu
yana ABD ile imzalanan SIA An-
laşması, "Uyum Belgesi" ve üste-
rin genişletilmesi anlaşmaları,
böylesi bir buluşturmanın, hatta
Türkiye'nin haberi bile yokken
buluşturulmasının nesnel dayanak-
larıdır.

Bu tehlikeler nasıl önlenecek?
Bu konuda Evren-Özal ikilisinin
hiçbir şekilde güven olmayacağı,
İncirlik olayıyla bir kez daha
kanıtlanmıştır. Hatırlanacağı gibi
rejimin başları önce "ABD'ye
Lübnan için herhangi bir kolay-
lık sağlanması söz konusu de-
ğildir" diye ardarda açıklamalar
yapmışlar, sonra da bunların
mürekkebi bile kurumdan ABD'
ye İncirlik üssünü kullanma iznini
vermişlerdi.

İşte, böylesi bir ortamda eski
CHP başkanı Ecevit'in İngiliz
"Times" gazetesinde NATO'nun
35. yıldönümü nedeniyle yayın-
lanan bir yazısında ortaya konan
bir görüş önem kazanıyor. Ece-

vit, bu yazısında NATO ile VAÖ
arasında süreklil ve kurumsallaştırıl-
ması bir diyalogun başlatılmasını
öneriyor. Gerçekten de dünya
barışına yönelik tehlikelerin böy-
lesine arttığı günümüz koşulların-
da iki askersel pakt arasında kar-
şılıklı askersel güce başvurmama
anlaşmasının imzalanması, nükle-
er silaha başvurmama yükümlü-
lüğünün üstlenilmesi, askersel büt-
çelerin dondurulması ve azaltıl-
ması, İki pakt arasında nükle-
er silahlardan arındırılmış koridor-
ların oluşturulması gibi somut ve
tüm halkların yararına olan
konularda diyalog kurulması bü-
yük önem taşıyor. SSCB ve
öteki VAÖ üyeleri, NATO'ya
eşitlik ve eşit güvenlik temelinde
böylesi bir diyalogun kurul-
ması için aralıksız önerilerde
bulunuyorlar.

Ne ki, Türkiye'nin Pentagon
planları doğrultusunda Basra serü-
venine sürüklenmesinin önlenmesi,
ülkemize Amerikan nükleer roket-
lerinin yerleştirilmesi çabalarının
boşa çıkartılması, bir başka diya-
logu daha zorunlu kılmaktadır.
Bu, Türkiye'deki tüm ulusal de-
mokratik güçler arasındaki diya-
logdur. Kapağı dayanan tehlikeler
önleyebilenin, Evren-Özal ikilisinin
ABD ile yürüttüğü gizli
pazarlıkları durdurabilmenin, Tür-
kiye'yi bölgede ve dünyada bir
barış etmeni yapabilmeyin yolu
buradan geçmektedir. TKP, barış
ve demokrasiden yana olan güçler
arasında kalıcı bir diyalogun oluş-
masının ve pekişmesinin ülkemizi
bekleyen tehlikelerden korumada
bellirleyici bir rol oynayacağı
görüşündedir.

Yurtdışından daha etkili...

Başlı 2. sayfada
Bütün bunların yanı sıra, yurtdi-
şındaki Atılım okurlarının özgül
ve somut bir görevleri daha vardır.
Buldukları ülkede yaptıkları çalı-
şmalarla doğrudan başlı, içinde
savaşım yürüttükleri koşulların
doğasından kaynaklanan bu görev;
sovenizme, kaba milliyetçiliğe
karşı proletaryaya enternasyona-
lizmi ülkü ve ilkelerinin yaygın-
laştırılması ve kökleştirilmesi için
çalışmak; bu doğrultuda, Atılım
ve radyoların içerdiği zenginleş-
tirilmesine katkıda bulunmaktır.
Yabancı ülkelerde bulunan Atılım
okurlarının içinde buldukları
koşullar, bu görevi yerine getirme-
de onlara eşsiz olanaklar sunmak-
tadır. Onlar, buldukları ülkelerde,
işçi sınıfı hareketiyle omuz
omuz yürüyerek, gericiğin kıs-
kırttığı yabancı düşmanlığına,
ırkçılığa karşı savaşımında önemli
bir enternasyonalist işlev görüyor-
lar. 35 saatlik iş haftası için, iş-
yerlerinin korunması için sava-
şım her geçen gün daha fazla
Türkiyelinin aktif katılımını sağ-
layarak, onlar hem o ülke işçile-
rinin arasında, hem de Türkiye'li
işçiler arasında yayılmak istenen
yabancı düşmanlığı ve kaba mil-
liyetçiliği etkisiz kılmada üstlerine
düşen yerlere getiriyorlar. Türki-
yeli işçileri, o ülkedeki sınıf sava-
şımına kattıkları, sendikal hareke-
te, demokrasi ve barış hareketine
çektikleri oranda da, hem o ülke
işçi ve demokratik hareketinin, hem
de Türkiye'li göçmen işçi kitlesinin
faşist diktatörlüğe ve emper-
yalizmin ülkemiz üzerindeki he-
saplarına karşı Türkiye'deki sava-
şımın dayanışmayı güçlendirmele-

rini sağlıyorlar. Bütün bu çalış-
maların sonuçları, etkileri nelerdir?
Tezgaah başı konuşmalarına, ev
sohbetlerine nasıl yansıyor? Bun-
lar aktarılmalı, raporlar yapıl-
malıdır. Türkiye'li ve Avrupalı iş-
çiler arasında sınıf kardeşliği sa-
vaş içinde nasıl gelişiyor, bu so-
mutlanmalıdır.

Çeşitli uluslardan işçilerin ara-
sında gelişen savaş arkadaşlığının
yani sıra, buldukları ülkenin iş-
çi hareketinin, demokratik güc-
lerinin Türkiye'ye nasıl baktıkları,
nasıl değerlendirdikleri, Türkiye
halkı ve demokrasi güçleriyle nasıl
bir dayanışma gösterdikleri aktarıl-
malıdır. Türk sovenistlerinin,
gericilerinin işlerine gelmediği
zaman yabancı düşmanı dedikleri
Almanya'da, Türk düşmanı dedik-
leri Fransa'da ve diğer Batı
Avrupa ülkelerinde ilerici güçlerin,
varlığını ve bunların her zaman
Türkiye halkının yanında olduğun-
u somut örnekleriyle Türkiye'ye
yansıtmak, aktarmak bizim omuz-
larımızdadır. Bununla başlı olarak
faşist diktatörlüğün Avrupa gerici-
liği ile yürüttüğü diyalog, çıkar or-
taklıkları, Avrupa gericiğinin he-
saplarının neler olduğu sergilen-
melidir. Gericiğin, holdingçi basının
"Türk dostu" diye yuttur-
mak istediği Avrupa gericiğinin
gerçek yüzünün tanıtılmasında
önemli bir işlev görülmelidir.

Günümüzde öne çıkan bir başka
görev de, egemen güçlerin kimi zaman
"Batılılaşma" adına, "geliş-
mişlik" adına örnek gösterdikleri,
kim zaman da "bakın oralarda da işsizlik var, enflasyon var" diye-
rek Türkiye'deki sorumluluktan
stırılmanın aracı olarak kullandık-

1256 aydının başlattığı...

Başlı 1. sayfada
İşma alanlarındaki somut deney-
leriyle Türkiye'de demokrasinin
gerçekten olup olmadığına en yak-
ından tanıklık edebilecek insan-
ların, militarist generallerin, özal-
ların, boyalı basının demokrasiye
geçildiği yolundaki sözlerini yan-
ladığını, komünistlerin, öteki
sol güçlerin 12 Eylül 1980'den
bu yana dle getirdikleri gerçekle-
ri doğruladığını görmektir.

Halk şimdi cezaevlerinde yiğitçe
direnen ilerici politik tutukluların
bu eylemlerinin ne denli haklı
olduğunu daha iyi kavıyor. Dik-
tator Evren'in faşist rejime muha-
lefet eden, halkın demokratik
haklarını savunan herkeşi vatan
haini , yurtseverleri terörist gibi
göstermeye çalışırken, ne denli
ikiyüzlü ve büyük bir sahtekar
olduğunu daha açık görüyor.
1256 aydın, Evren-Özal ikilisinin
ipliğini pazara çıkarmışlardır.

Aydınların girişimi aynı zaman-
da daha 7 Mayıs'da Evren Tür-
kiye'sinin Avrupa Konseyinde kal-
masını onaylanan Batı Avrupa ger-
iciliğine verilmiş güçlü bir yanıt
olmuştur. Bu girişim, gerek 6 sol
partinin, yandaşlarınca ve Türki-
ye'li öteki demokrasi güçlerince
Batı Avrupa'da toplanan 130 bin
imzanın sağladığı destekle, Avru-
pa Konseyi kararına "Türkiye'de
genel af çıkması", "politik göç-
menlere haklarının geri verilmesi"
ve "ulusal azınlıklar üzerindeki

baskıların sona ermesi" istemlerini
geçirtmeyi başaran Batı Avrupa
demokrasi güçlerinin ve 6 sol par-
tinin ne denli doğru tutum aldık-
larını da kanıtlamıştır. Türkiye
demokrasi güçlerinin yurtdışında-
ki ve ülke içindeki bu çıkışları
sonunda faşist rejimin sözcüleri
şimdi Avrupa Parlamentosu'ndan
elleri boş geri dönmüşlerdir. Avru-
pa Konseyi'ndeki sözcü başarı-
ları çok kısa ömürlü olmuştur.
Yasal haklarını kullanarak dilekçe
veren aydınlar bile böyle dolud-
zgin saldırmak zorunda kalan
faşist rejim, bu tutumuyla kendini
daha da yalıtılmıştır.

Faşist rejimin aydın hareketine
saldırması, onun zayıflığının bir
göstergesidir. Bu saldırı geri püs-
kürtülebilir. Ne kadar çok aydın
demokrasi bildirisine katılırsa, ne
kadar çok meslek ve din adamı
bildiriyi desteklerse, ne kadar
çok muhalefet partisi aydınlar
sahip çıkarsa, ne kadar çok
sendika, meslek örgütü, dernek
gazete, dergi, aydınlar omuz ver-
lirse, faşist rejim o kadar sıkış-
cak, gücünden düşecektir.

Evren ucuz demagojilerle aydın-
larla emekçilerin arasını açmaya
çalışıyor. Biliçli işçiler, köylüler,
yurtsever gençler ülkemizin aydın-
larına sahip çıkarak bu oyunu da
bozacaklardır. Eğer bu saldırı geri
püsürtülebilirse, demokrasi hare-
ketinin yeni bir düzeye yükselmesi
olanaklı olabilir.

TKP'nin Sesi'ne kulak ver!

Hergün saat 5'de 25 m, 11820kHz; saat 7,9,11,13,17, 19'da 31m,
9585 kHz; saat 21, 23,01'de 49m, 6200kHz; Pazar günleri bunlara ek
olarak saat 15'de 31 m, 9585 kHz.

ları Batı Avrupa'daki gerçek du-
rumu aktarmaktır. Yine, son za-
manlarda "İskandinav sosyalizmi"
adı altında kimi Kuzey Avrupa
ülkelerindeki düzenin Türkiye için
olumlu bir alternatif olarak savu-
lduğunu görüyoruz. Bu ülkeler-
de gerçek durum nedir? İşçilerin,
emekçilerin, aydınların eğitim, iş,
konut vb. sorunları kökten çö-
zölmüş, toplumsal gereksinimleri
karşılanmış mıdır? Ulusal gelirin
bölüşümünde adaletsizlik ortadan
kaldırılmış mıdır? Toplum çürü-
meden kurtarılabilmiş midir?

Ayrıca, Batı Avrupa işçi sınıfının,
antifaşist güçlerinin güçlü
savaşım gelenekleri, esinlendirici
savaşım deneyleri, yiğitlik örne-
kleri vardır. Bunlar derlenip aktarılabilir.

Tabii, bütün bunları, yalnız
Atılım için değil, Yol ve Amaç
için, radyo için de yazmayı he-
deflemeliyiz. Batı Avrupa'daki
Atılım okurları, Türkiye'deki yar-
ışmacılarının elinde olmayan geniş
araştırma, okuma ve yazdıklarını
futma, üzerinde çalışma olanakla-
rına sahiptir. Bu olanaklar Yol ve
Amaç için değerlendirilmelidir.
Öte yandan, yazıların çoğunluğu
doğal olarak radyoda değerlendiril-
riliyor. Radyomuz Batı Avrupa
için de etkili bir silaha dönüştü-
rölmelidir. Gelen bilgilere göre,
radyolar Batı Avrupa'nın her
köşesinde şu ya da bu saatte
dinlenebilmektedir. Batı Avrupa'daki
Atılım okurlarının, radyo
izleyicilerinin bir diğer görevi de,
böylece, radyo dinleyicisini genişletmek için çabaları artırmak
olarak beliriyor. İşte Batı Avrupa'daki
yarışmacılarımızdan beklediklerimiz.

Yığınların içinde...

Başlı 2. sayfada
Biliçli disiplindir. Tüm bu süreç
içinde, tek tek her bir üyenin,
bağlı olarak çalıştığı temel örgüt-
tün Bolşevik nitelikleri ne kadar
güçlenirse, tüm partinin Bolşevik
nitelikleri de o denli pekişir. Ve
partinin Bolşevik nitelikleri ne
kadar pekişirse, parti, temel örgüt-
lülerin ve tek tek her yoldaşın
Bolşevik niteliklerinin gelişmesine
de o denli çok yardımcı olur.

"Bir adım ileri, iki adım geri"
yapıtında Lenin; şöyle diyor:
"Proleter, yalıtılmış birey olarak
bir hiçtir. O tüm gücünü, tüm
gelişmesini, tüm beklentiyi ve umut-
larını örgütten, yoldaşlarıyla bir-
likte planlı eylem yürütmekle ka-
zanır. O, kendini, büyük ve güçlü
olan bu organizmadır. Bunun kar-
şısında birey olması çok az önem
taşıyor. O, anonim bir yığın
bir parçası olarak, hiçbir kişisel
kazanca ya da kişisel ün bekle-
meden en büyük özveriyle sava-
şır; tüm duygularına ve düşün-
celerine yanıt veren gönüllü disiplin-
line, atandığı her görevdeki yükü-
mlülükleri yerine getirir." (Top-
lu Yapıtlar, c.7, s. 325, Alm.)

**TÜRKİYE'NİN
GÜÇLÜ BİR TKP'YE
İHTİYACI VAR**

Sendikal hareket sermayenin saldırılarını ancak birleşip savaşarak geri püskürtebilir

Türkiye işçi sınıfı bugün içinde bulunduğu zor koşullarda ileri adım atmak için dönüp kendi savaşım tarihine bakmak zorundadır. Bu tarihte zengin dersler vardır. Bu yıl 14. yıldönümünü kutlayacağımız 15-16 Haziran direnişi bunlardan biridir.

Sermayenin işçi sınıfına karşı yeni bir saldırıya geçmeye hazırlanmış günümüz koşullarında, bu saldırıyı geri püskürtmek, yitirilmiş ekonomik ve sosyal hakları geri kazanmak için, 15-16 Haziran direnişinin derslerini, bu direnişin başını çeken DİSK'in savaşım deneylerini yeniden gözden geçirmek, bu dersleri en geniş işçi yığınlarına yaymak, kavratmak bilginli işçilerin önde gelen görevidir.

15-16 Haziran, işçi sınıfına, onun kendi çıkarları doğrultusunda her savaşımın sermayenin ve onun hükümetlerinin karşı saldırısı ile karşılaşacağını öğretti. Bu saldırıları daha güçlü, daha yığınsal eylemlerle geri püskürtmenin, kazanımları korumanın olanaklı olduğunu öğretti. Her hakkın ancak savaşım ile korunabileceği ve her bir yeni hakkın gene ancak savaşım ile elde edilebileceğini öğretti. İşçi sınıfı 15-16 Haziran'da kendi gücünü, tüm toplumu derinden etkileyebilecek eylemler gerçekleştirme yeteneğini gördü.

İşçi sınıfı 15-16 Haziran'da sermayenin sınıf sendikacılığını boğma girişimini bozguna uğrattı, ardından kazandı; deneylerle 1976'da DGM'lerin kurulmasını sermayenin işçi hareketini baskı altına alma çabasını önledi. 15-16 Haziran direnişinin verdiği imyemle işçi sınıfı, sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleriyle bağlı sendikal örgütü DİSK'in öncülüğünde bir dizi yeni ekonomik ve sosyal hak elde etti, DİSK daha da güçlendi, toplumsal ve politik yaşamın ağırlıklı bir gücüne dönüştü.

Sendikal hareketin durumu

Şimdi DİSK kapatılmıştır, işçi sınıfının son yirmi yıldaki tüm kazanımları zorbalıkla geri alınmıştır. Bu yılın 1 Mayıs'ında da DGM'ler yeniden çalışmaya başlamıştır. Sınıf sendikacılığı hareketinin öncü kadrolarının birçoğu ya tutuklanmış, ya da yurtdışına çıkmak zorunda kalmıştır. Birçoğu da çalışmaları fabrikalardan uzaklaştırılmıştır. Biryandan yasaklar ve yeni antidemokratik yasalarla, biryandan da bağındaki yönetici kilit aracılığıyla Türk-İş'in eli-kolu bağlanmıştır. Diktatör Evren birçok konuşmasında işçi hareketini baş düşman ilan etmiş ve işçilerin demokratik hak ve özgürlüklere kavuşmasını önlemek için her çabaya başvuracaklarını ilan etmiştir.

Ne ki, faşist diktatörlük işçi hareketine ilişkin olarak önüne koyduğu amaçların tümüne ulaşabilmiş değildir. Generaller, işbirlikçi oligarşinin baş korkusu olan işçi hareketini devletin güdümünde tek bir sendikal örgüte süreklî denetim altında tutabil-

me amaçlarına ulaşamamışlardır. Onlar, Türk-İş'i böylesi bir örgüte dönüştürmenin olanaksızlığını kabul etmek zorunda kalmışlardır.

Faşizmin tek bir devlet sendikası planını işlemez kılan, DİSK üyesi işçilerin büyük bir sorumlulukla Türk-İş sınırlarına yönelmeleri, kendi savaşım deneylerini, sınıf birliklerini Türk-İş için taşımak için örgütlü olarak davranmaları olmuştur. Sonuçta, işçi sınıfının düşmanları tepedeki uzlaşmacı kilit rejime bağlılığına rağmen, Türk-İş içinde örgütlü işçileri uzun süre sermayenin denetimi altında tutmanın olanaksız olduğunu görmüşlerdir.

SANLI DİRENİŞ

15-16 Haziran direnişi, 1970 yılında ülkedeki derin ekonomik bunalım koşullarında, işbirlikçi burjuvazinin bu bunalımın yükünü işçi sınıfına yüklemek ve hızla güçlenen sınıf sendikacılığı hareketini, DİSK'li yoketmek istemesine karşı doğdu. AP Hükümeti, 274-275 sayılı Sendikalar ve Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt yasalarını DİSK'in varlığına olanak vermeyecek biçimde değiştirmek istedi. 274 sayılı yasadaki değişikliğin mecliste kabulünden birgün sonra DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler DİSK yürütme kurulunu topladı ve bir basın toplantısıyla gerici yasa değişikliği konusunda kamuoyunu aydınlattı. Birgün sonra, 13 Haziran günü DİSK'e bağlı sendikaların yönetim kurulları toplandı. 14 Haziran günü sendika yöneticileri ve işyeri temsilcileri toplantıya çağırıldı ve alınan kararların derhal uygulamaya konacağı açıklandı. İşçi sınıfı anayasal haklarını korumak, DİSK'e yönelik saldırıyı geri püskürtmek için 15 Haziran günü eyleme geçti. İstanbul, Gebze ve İzmit'te 100 bin işçi üretimi durdurdu ve yürüdü. 16 Haziran günü 100 bin işçinin yürüyüşü devam etti. Bu büyük direnişe DİSK üyesi işçilerin yanı sıra Türk-İş'li ve bağımsız sendikalardan işçiler de katıldı.

15-16 Haziran işçi sınıfımızın tarihinde o güne kadarki en yığınsal direniştir. İşçi sınıfının, 1961 Anayasası'ndaki demokratik haklarını korumak için gerçekleştirdiği bu haklı direnişine karşı işbirlikçi burjuvazi saldırıyla yanıt verdi. 16 Haziran günü işçi sınıfı, üç neferini, Mustafa Baylan'ı, Yaşar Yıldırım'ı, Mehmet Gıdak'ı şehit verdi. 16 Haziran akşamı İstanbul, Gebze ve Kocaeli'nde ilan edilen sıkıyönetim, DİSK yöneticilerini, öndü işçileri, ilerici aydın ve öğrencileri tutukladı. Buna karşın direniş fabrikalarda bir süre daha sürdü. 18 Haziran'da, İzmir'de DİSK'e bağlı sendikalara üye 13 işyeri direnişe geçti. 19 Haziran 1970 günü Cumhuriyet gazetesinde, Sungurlar, Türk Demirdöküm, Derby, Elektrometal, Auer-celik endüstrisi, Otosan, Arçelik, VİTA gibi işyerlerinde direnişin sürdüğünü bildiriliyordu. DİSK'e bağlı fabrikalarda, işçiler, gözaltına alınmak istenen işçi arkadaşlarını polise teslim etmiyorlardı. Sonuçta, AP Hükümeti 275 sayılı yasadaki değişiklik tasarısını geri aldı. TİP ve CHP'nin Anayasa Mahkemesine başvurusu sonucunda 274 sayılı yasadaki değişiklik iptal edildi. Tutuklu işçi ve sendikacılar, ilerici gençler de bir süre sonra özgürlüklerine kavuştular. 15-16 Haziran işçi hareketi tarihinde önemli bir başarı oldu.

İşte bu nedenle şimdi işbirlikçi oligarşi Evren-Özal ikilisi ana dikkatlerini sendikal hareketi daha da bölüp parçalama üzerinde yoğunlaştırmıştır. MİSK'in yeniden açılmasına izin verilmesi işçi hareketini bu kez faşist sendikacılık aracılığıyla geriletme amacıyla bağlıdır. MİSK'in açılma kararı ile birlikte, bu örgütün faşist yöneticileri "kaldığımız yerden devam edeceğiz" diyerek ortaya çıkmışlardır.

MİSK'li faşistlerin yanısıra Türk-İş'in tepesinde ve belirli düzeylerinde yuvalanmış öteki MHP'li faşistlerin varlığı sendikal hareketi bekleyen tehlikenin boyutla-

rını gösteriyor.

Öte yandan işçilerin dinsel inançlarına göre örgütlenmesini savunan Hak-İş adlı konfederasyonun varlığı da, bu örgütün yöneticilerinin çoğu zaman işçi haklarından yana bir tutum almasına karşın işçi sınıfını bölen, onun birliğinin sağlanmasını önleyen bir etmendir.

Son aylarda işçiler üzerindeki baskılar artmakta, işçilerin istedikleri sendikalarda örgütlenmesi patronlar tarafından engellenmeye çalışılmakta, bu amaçla işten çıkarmalara hız verilmektedir.

Sermayenin yeni saldırısı

Büyük sermaye, sendikal hareketten, onun tüm bu zayıflıklarına karşın gene de çok korkmaktadır. TİSK'in yeni toplu sözleşme döneminde, sendikaların savaşımını daha baştan engellemek için başlattığı hazırlıklar bunun en açık kanıtıdır. TİSK bu hazırlıkları "ilke kararları" adı altında yürürlüğe sokmuştur.

Türk-İş üyesi sendikalar tarafından büyük bir tepkiyle karşılanan TİSK ilke kararlarında; toplu sözleşme görüşmelerinde iş yasaının dışında hiçbir sendikal talebin kabul edilmeyeceği, kıdem tazminatlarının arttırılmayacağı, tatil günlerinin, yıllık ücretli izinlerinin arttırılmasına, haftalık çalışma saatlerinin azaltılmasına izin verilmeyeceği, işçilerin, disiplin kurulları da dahil olmak üzere hiçbir şekilde yönetime katılmayacakları ve toplu sözleşme süresi bittiği an, yeni toplu sözleşme imzalanıncaya kadar, sendika aidatı kesilmesinin son verileceği böylece mali bakımdan güçsüz düşürdükleri sendikaları boyun eğmeye zorlayacakları ve bu kararları karşı işçi sınıfının her eylemini yasadışı olarak gösterip, "müsamaha edilmeyeceği" yer alıyor. Görüldüğü gibi, bu kararlarla büyük patronlar toplu sözleşme masasını daha baştan kapatmış oluyor. Sendikalar birer kukla, toplu sözleşme görüşmeleri ise göstermelik hale getirilmek isteniyor.

Birlik-savaşım

Şimdi tüm bu koşullarda bölünmeyi önlemek için Türk-İş'in uzlaşmacı yönetimine rağmen, Türk-İş içinde örgütlenmek ve birleşmek zorunludur. Ancak örgütlü ve birlik içindeki bir sendikal hareket başarıyla savaşabilir.

DİSK üyesi işçilerin Türk-İş'e yönelmesi, Hak-İş üyesi sendikalarda örgütlenen işçilere örnek olmalıdır. Tüm işçiler ve sendikalar, Türk-İş'de birleşmeyi, faşist sendikaları ve sendikacıları yalıtılmayı, Türk-İş içinde sendikal demokrasiyi egemen kılmayı önlerine hedef olarak koymalıdır. İşçiler şimdi 15-16 Haziran'ın derslerini dikkate alarak, toplu sözleşme ve grev özgürlüğünü ancak işyerlerindeki birleşik savaşımıyla, bu hakları fiilen kullanmaya hazırlanarak elde edebileceklerini görmelidirler. Sermayenin saldırıları, ancak birleşip, savaşarak geri püskürülebilir.